



Inventera och sanera PCB

- ditt ansvar som fastighetsägare

Äger du en byggnad som är byggd eller renoverad mellan 1956 och 1973?

Dina byggnader kan då innehålla PCB som är både miljö- och hälsoskadligt och som ska fasas ur kretsloppen. Du är då skyldig att inventera förekomsten av PCB och redovisa inventeringen senast 30 juni 2008 till miljö- och byggkontoret. Sanering ska ske senast 2011 eller 2013 beroende på typ av byggnad, byggår och renovering.

Fastighetsägarens ansvar

Det är fastighetsägarens ansvar att inventera och sanera PCB i sina byggnader. Enligt miljöbalkens kunskapskrav och försiktighetsprincipen bör

fastighetsägaren även undersöka om PCB finns i annat än byggnadsmaterial i fastigheten.

Fakta om PCB

PCB (polyklorerade bifenyl) är ett miljögift som är miljö- och hälsoskadligt. PCB är giftigt och svårnedbrytbart och kan påverka nervsystemet, fortplantningsförmågan och immunförsvaret hos djur och människor. PCB är fettlösligt och lagras därför i levande organismer. PCB hittades för första gången på 60 talet då

man upptäckte störningar i fortplantningen hos säl, havsutter och örnen.

Människor får i sig PCB främst via födan. Livsmedelsverket har utarbetat kostråd för konsumtion av fisk.

PCB i byggnadsmaterial

PCB användes i byggnadsmaterial pga egenskaper som kemisk beständighet, god isoleringsförmåga och termisk stabilitet från 1956 fram till 1980. PCB förbjöds 1972 i öppen användning i fogmassor. Förbud mot viss annan användning i elektriska komponenter infördes 1978. 1995 infördes totalförbud.

Spridning av PCB till miljön från byggprodukter undviks genom inventering och sanering av PCB-haltiga byggnadsmaterial och rätt omhändertagande vid rivning och utbyte av material.

Fogmassor

PCB kan finnas i fogmassor från 1956-1973 och står för de största mängderna av PCB-haltigt material. Fogmassor kan förekomma mellan betongelement, under fönsterbleck, runt fönsterkarmar, i loftgångar mellan olika sektioner, på balkonger, runt dörrar och entrépartier, under trösklar, vid trappor, i dilationsfogar, runt fasadelement av putsad sten mm. Fogmassan kan även vara dold.

Golvmassor

PCB kan finnas i golvmassor från 1956-1973. PCB användes i plastbaserade golvmassor för fogfria golv, särskilt för halkfria golv i storkök och industrilokaler.

Isolerrutor

Isolerrutor installerade mellan åren 1956-1980 kan innehålla PCB. I Sverige tillverkades isolerrutor med PCB fram till 1973. Isolerrutor användes framför allt i offentliga byggnader och kontorshus.

Kondensatorer

Kondensatorer installerades mellan åren 1956-1980 kan innehålla PCB. Dessa kan finnas i lysrörsarmaturer, pumpar, fläktar, oljebrännare, transformatorer mm. I importerad utrustning finns risk att PCB-kondensatorer kan hittas i installationer även efter 1980.



Att inventera PCB

Inventera PCB

Börja med att identifiera byggnader uppförda eller renoverade under åren 1956-1973.

Undersök om det finns fogmassor, golvmassor, isolerrutor och kondensatorer med PCB i byggnaderna. Inventera byggnaderna utvändigt och invändigt.

Anlita en sakkunnig för inventering av byggnaden. Konsulter med kompetens att utföra PCB-inventering finns att anlita.

Ta prov på fogmassor och golvmassor med misstänkt PCB. Observera att det är fastighetsägarens ansvar att proven som tas ut och analyseras är representativa och ger ett rättvisande resultat.

Åtgärdsplan

Gör en åtgärdsplan om det finns fogmassor och golvmassor med PCB-halt av mer än 500 mg/kg.

En åtgärdsplan bör innehålla:

- en beskrivning av var PCB förekommer
- bedömda mängder PCB
- tidplan för sanering
- tider som eventuellt bestämts för att ta bort isolerrutor respektive kondensatorer

Rapportera

Redovisa inventering och eventuell åtgärdsplan senast 30 juni 2008 till miljö- och byggkontoret.

Bifoga analysprotokoll och en situationsplan som visar provtagningspunkterna. Om fogmassor saknas i byggnaderna bifoga fotografier på helfasad som styrker dessa uppgifter. Har inventeringen utförts av annan än konsult, bifoga information om hur inventeringen gått tillväga och inventerarens kompetens att utföra inventering av PCB.

Sanera

Planera sanering

Fogmassor och golvmassor med en PCB-halt av mer än 500 mg/kg ska saneras.

Mark vid intilliggande fasader kan ha förorenats av PCB. Markprovtagning krävs vid sanering.

Gör en tidplan och kostnadsbedömning för sanering av fogmassor, golvmassor och marksanering. Om sanering kan göras i samband med andra arbeten i byggnaden kan kostnaden minskas.

Anlita sakkunnig för sanering

Ange tydligt de krav som ställs på entreprenören redan i förfrågningsunderlaget. Sök en entreprenör som kan utföra sanering enligt metod från Svenska Fogbranschens Riksförbund (SFR). Ta referenser från tidigare utförda PCB-saneringar.

Anmäl sanering till miljökontoret

Sanering av PCB är anmälningspliktigt enligt 16 § Förordning (2007:19) om PCB mm. Sanering ska anmälas till miljökontoret senast tre veckor innan arbetet påbörjas.

Marksanering

Sanering av PCB-förorenad mark är anmälningspliktigt enligt 28 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Marksanering ska anmälas till miljö-

och byggkontoret senast sex veckor innan åtgärder påbörjas.

Informera hyresgäster

Informera boende och lokalyresgäster om planerat saneringsarbete av PCB och vad saneringen kommer att innebära för deras del.

Sanera PCB och kontrollera

Fastighetsägare innefattas av kravet på egenkontroll enligt förordning (1998:901) om verksamhetsutövarers egenkontroll. En del av egenkontrollen är att kontrollera att saneringsarbetet genomförs på avtalat sätt med bra kvalitet så att spridningen av PCB till omgivningen minimeras.

Gör oanmälda kontroller på plats vid saneringen. Begär redovisning av entreprenörens egenkontroll och av avfallsmängder och transport-dokument. Kontrollera att transportör som anlitas har tillstånd hos länsstyrelsen för transport av PCB-haltigt avfall. Entreprenaden bör inte godkännas förrän mottagningskvitton redovisats.

Dokumentera

Dokumentera var sanering gjorts och vilka bedömda PCB-mängder som tagits bort. Spara redovisning av egenkontroll, transportdokument och mottagningskvitton.



TIMRÅ KOMMUN

Rapportera

Skicka slutrapport till miljökontoret. Rapporten ska redovisa sanerade mängder, transportdokument, mottagningskvitton från SAKAB eller godkänd mellanlagringsstation och eventuella incidenter eller avvikelser.

Överenskommelser och regler som berör PCB

Internationella överenskommelser

Sverige har i flera internationella överenskommelser och som medlem i EU åtagit sig att avveckla användningen av PCB och på ett säkert sätt destruera PCB-avfall.

Miljömålen

Riksdagen har antagit 16 nationella miljömål för miljö kvaliteten i Sverige. Målen syftar till ett långsiktigt hållbart samhälle, där strävan är att ha löst de stora miljöproblemen till nästa generation. Västernorrland arbetar regionalt med miljömålet ”Giftfri miljö” med målsättningen att miljögifter senast 2020 inte ska orsaka några skador på naturmiljön och att naturprodukter från länet ska kunna konsumeras utan inskränkningar eller kostrekommendationer. Kravet på utfasning av miljögifter som PCB nämns särskilt.

Miljöbalken

Miljöbalken är en miljölagstiftning som syftar till att främja en hållbar utveckling där nuvarande och kommande generationer kan leva i en hälsosam och god miljö. I Miljöbalkens allmänna hänsynsregler finns kravet om kunskap för att

vidta åtgärder eller bedriva en verksamhet och försiktighetsprincipen, som innebär att förebygga, hindra eller motverka att åtgärder eller verksamheten medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Förordning om PCB

Från och med den 1 mars 2007 är fastighetsägare skyldiga att utföra inventering av PCB i byggnader eller anläggningar där fogmassa eller halkskyddad golvmassa kan ha använts mellan åren 1956-1973. Fogmassa och golvmassa med en halt PCB av 500 mg/kg eller mer ska saneras.

Industribyggnader som är uppförda eller reoverade åren 1956-1973 ska saneras senast 30 juni 2013.

Andra byggnader än industribyggnader som är uppförda eller reoverade mellan åren 1970-1973 för fog- och golvmassa som använts inomhus ska saneras senast 30 juni 2013.

Andra byggnader och anläggningar än industribyggnader som uppförts eller reoverats åren 1956-1969 ska saneras senast den 30 juni 2011.

Blanketter

Blanketter hittar du på www.timra.se.

Mer information

Byggsektorns Kretsloppsråd www.kretsloppsradet.com

Miljökonsultgruppen i Stockholm www.sanerapcb.nu

Miljömålsportalen www.miljomal.se

Naturvårdsverket www.naturvardsverket.se

Svenska Fogbranschens riksförbund (SFR) www.sfr.nu

Svensk Planglasförening www.svenskplanglas.se

Kontakta oss

Timrå kommun
861 82 Timrå
060-16 31 00
www.timra.se